

פרשת תולדות תשפ"ד הטוב והרע

Dedicated by a devoted talmid of Rabbi Brovender in the merit of the full recovery and safe return of all of Israel's soldiers and captives.

רש"י
(כו) **ואחזת מרעהו** - כתרגומו וסיעת מרחמוהי, סיעת מאוהביו. ויש פותרין מרעהו מ' מיסוד התיבה, כמו (שופטים יד יא) שלשים מרעים דמשוון, כדי שתהיה תיבת ואחזת דבוקה, אבל אין דרך ארץ לדבר על המלכות כן סיעת אוהביו, שאם כן כל סיעת אוהביו הוליד עמו ולא היה לו אלא סיעה אחת של אוהבים, לכן יש לפותרו כלשון הראשון. ואל תתמה על תי"ו של ואחזת ואף על פי שאין התיבה סמוכה, יש דוגמתה במקרא (תהלים ס יג) עזרת מצר, (ישעיה נא כא) ושכורת ולא מייך: **אחזת** - לשון קבוצה ואגודה שנאחזין יחד: (כח) **ראו ראינו** - ראינו באביך ראינו בד: **תהי נא אלה בינותינו וגו'** - האלה אשר בינותינו מימי אביך, תהי גם עתה בינינו וביניך: (כט) **לא נגענוך** - כשאמרנו (לעיל פסוק טז) לך מעמנו: **אתה** - גם אתה עשה עמנו כמו כן: (לג) **שבעה** - על שם הברית: (לד) **בן ארבעים שנה** - עשו היה נמשל לחזיר, שנאמר (תהלים פ יד) יכרסמנה חזיר מיער, החזיר הזה כשהוא שוכב פושט טלפיו לומר ראו שאני טהור, כך אלו [אלופי עשו] גוזלים וחומסים ומראים עצמם כשרים. כל ארבעים שנה היה עשו צד נשים מתחת בעליהן ומענה אותם, כשהיה בן ארבעים אמר אבא בן ארבעים שנה נשא אשה, אף אני כן: (לה) **מורת רוח** - לשון המראת רוח, כמו (דברים ט כד) ממרים הייתם כל מעשיהן היו לעצבון: **ליצחק ולרבקה** - שהיו עובדות עבודה זרה:

בראשית פרק כו
(כג) ויעל משם באר שבע: (כד) וירא אליו יקוק בלילה ההוא ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך אל תירא כי איתך אנכי וברכתוך והרביתך את זרעך בעבור אברהם עבדי: (כה) ויבן שם מצבת ויקרא בשם יקוק ויט שם אהלו ויכרו שם עבדי יצחק באר: (כו) ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מרעהו ופיכל שר צבאו: (כז) ויאמר אלהם יצחק מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אותי ותשלחוני מאתכם: (כח) ויאמרו ראו ראינו כי היה יקוק עמך ונאמר תהי נא אלה בינותינו בינינו ובינך ונכרתה ברית עמך: (כט) אם תעשה עמנו רעה כאשר לא נגענוך וכאשר עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום אתה עתה ברוד יקוק: (ל) ויעש להם משתה ויאכלו וישתו: (לא) וישכמו בבקר וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום: (לב) ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגדו לו על אדות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים: (לג) ויקרא אתה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה: ס (לד) ויהי עשו בן ארבעים שנה ויבא את הודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילן החתי: (לה) ותהיין מרת ריח ליצחק ולרבקה:

בראשית פרק כז
(א) ויהי כי זקן יצחק ותקהין עיניו מראת ויקרא את עשו בנו הגדל ויאמר אליו בני ויאמר אליו הנני: (ב) ויאמר הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי: (ג) ועתה שא נא כליך תליך וקשתיך וצא השדה וצודה לי צידה ציד: (ד) ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי והביאה לי ואכלה בעבור תברכך נפשי בטרים אמות: (ה) ורבקה שמעת בדבר יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה לצוד ציד להביא: (ו) ורבקה אמרה אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר: (ז) הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני יקוק לפני מותי:

רמב"ם
(ד) **בעבור תברכך נפשי** - היה בדעתו לברך אותו שיזכה הוא בברכת אברהם לנחול את הארץ, ולהיות הוא בעל הברית לאלהים כי הוא הבכור: ונראה שלא הגידה לו רבקה מעולם הנבואה אשר אמר ה' לה ורב יעבוד צעיר, כי איך היה יצחק עובר את פי ה' והיא לא תצלת. והנה מתחלה לא הגידה לו דרך מוסר וצניעות, כי ותלך לדרוש את ה', שהלכה בלא רשות יצחק, או שאמרה "אין אנכי צריכה להגיד נבואה לנביא כי הוא גדול מן המגיד ליי", ועתה לא רצתה לאמר לו "כך הוגד לי מאת ה' טרם לדתי" כי אמרה, באהבתו אותו לא יברך יעקב ויניח הכל בידי שמים, והיא ידעה כי בסבת זה יתברך יעקב מפיו בלב שלם ונפש חפצה. או הם סבות מאת ה' כדי שיתברך יעקב, וגם עשו בברכת החרב, ולו לבדו נתכנו עלילות:

רש"י
(א) **ותכהין** - בעשן של אלו. דבר אחר כשנעקד על גבי המזבח והיה אביו רוצה לשחטו, באותה שעה נפתחו השמים וראו מלאכי השרת והיו בוכים וירדו דמעוניהם ונפלו על עיניו, לפיכך כהו עיניו. דבר אחר כדי שיטול יעקב את הברכות: (ב) **לא ידעתי יום מותי** - אמר רבי יהושע בן קרחה אם מגיע אדם לפרק אבותיו ידאג חמש שנים לפניו וחמש לאחר כן, ויצחק היה בן מאה עשרים ושלוש, אמר שמא לפרק אמי אני מגיע, והיא מתה בת מאה עשרים ושבע והריני בן חמש שנים סמוך לפרקה, לפיכך לא ידעתי יום מותי, שמא לפרק אמי, שמא לפרק אבא: (ג) **תליך** - חרבך שדרך לתלות: **שא נא** - לשון השחזה כאותה ששנינו (ביצה כח א) אין משחזין את הסכין אבל משיאה על גבי חברתה, חדד סכינך ושחוט יפה, שלא תאכילני נבלה: **וצודה לי** - מן ההפקר ולא מן הגזל: (ה) **לצוד ציד להביא** - מהו להביא, אם לא ימצא ציד יביא מן הגזל: (ז) **לפני ה'** - ברשותו שישכים על ידי: